

Oponentský posudek absolventské práce

Název práce: Aktivní stárnutí seniorů. Poptávka a nabídka potřeb a činností seniorů v Praze 8
Autorka práce: Alena Dařbujanová

Autorka práce si zvolila aktuální téma aktivního stárnutí a stáří, které rozpracovává v celkem 12 kapitolách a dokládá rozsáhlým souborem příloh.

V teoretické části se autorka věnuje objasnění pojmu stáří a základních charakteristik procesu stárnutí. Správně upozorňuje na význam modelů chování, které následně ovlivňují vztah mladých ke starší generaci.

Zcela logicky byl do jedné z úvodních kapitol zařazen exkurz do historie vývoje péče o staré lidi. Autorka v něm správně usuzuje na tradice této péče a upozorňuje na úzkou provázanost péče sociální a zdravotní. Prezentace znaků stárnutí, rizikových faktorů ve stáří a nejčastějších onemocnění seniorů jsou převzata z literárních pramenů a svědčí o jejich podrobném studiu i vhodné volbě. Za zajímavou označuji prezentaci tradičních mýtů o stáří.

Zařazení kapitoly pojednávající o demografii je s ohledem na logickou vazbu vědy s tématem práce účelné. Autorce se podařilo vybrat a objasnit základní pojmy této vědy a úvodní pasáž vhodně propojit s problematikou stáří jako fenoménu. Identifikaci preferované skupiny prostřednictvím kritéria věku (dle použitého členění doporučeného WHO) se autorka dostala k podílu osob vyššího věku na celkovém počtu obyvatelstva a tím tak i k základnímu problému celé práce, to je ke stárnutí populace ve světě, v Evropě, v České republice a k prevenci jeho důsledků.

Odkaz autorky na mezinárodní dokumenty a Národní program pro přípravu stárnutí populace v ČR jen zdůrazňuje aktuálnost zvoleného tématu. V této souvislosti postrádám vlastní stanovisko autorky k prezentovanému materiálu.

Za klíčové části práce považuji kapitolu šest a následující. V nich autorka definuje specifika sociální práce se zvolenou cílovou skupinou. Podává výčet skupin starých lidí, kteří jsou nejvíce ohroženi, byť neúplný (např. skupina seniorů bezdomovců,..). Velice konkrétní je klasifikace typů pomáhajících osob a snaha přiblížit základní rozdíly mezi nimi.

Potřeby starých lidí, které autorka prezentuje, jsou převzaty z literatury. Téma je zpracováno velmi přehledně a srozumitelně. Jako praktické se mi jeví využití regionální studie MČ Prahy 8 – Potřeby seniorů. Její základní popis a charakteristiku autorka použila jako přechod k tématu pohybových aktivit a jejich významu pro seniory. Trochu mě mrzí, že si autorka pro své další sledování vybrala skupinu psychicky i fyzicky zdravých seniorů. Důvody volby chápu a respektuji je. Domnívám se však, že výběr skupiny osob s jistým handicapem mohl autorku dovést k jiným, pro tuto práci možná i zajímavějším, zjištěním.

Význam pohybu v procesu stárnutí a jeho vliv na zdravotní stav a aktivitu seniorů je neoddiskutovatelný. Tato teze prolíná i jednotlivými v některých místech zbytečně obsáhlými pasážemi.

Velice přehledně je zpracována analýza možností, které k realizaci pohybových a dalších aktivit nabízí městská část Praha 8 prostřednictvím organizací a zařízení, které na jejím území působí. V závěru práce shrnuje svá zjištění - nabídka aktivit pro seniory je velmi rozmanitá, zajištěna je i dobrá informovanost o nich, problémem je pasivita seniorů a jejich nechuť této nabídce využít. Autorka se pokusila o identifikaci důvodů této pasivity a nabízí konkrétní řešení.

Závěr:

Zpracování předložené práce svědčí o hlubokém zájmu autorky o problematiku starých lidí. V celku tradiční pojetí fenoménu stárnutí je zajímavě doplněno a konfrontováno

s konkrétní situací seniorů ve zvolené městské části. Práce rovněž dokládá autorčino důkladné studium literatury a schopnost jejího výběru. V některých částech práce se však jako problém i nadále jeví míra jejího použití.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm výtečně (A).

Otázky pro obhajobu:

- V práci se odvoláváte na Národní program přípravy na stárnutí, které z jeho úkolů považujete za nejobtížněji splnitelné?
- V kapitole Sociální práce se seniory uvádíte, že sociální pracovník by měl pracovat v týmu se zdravotníky. Jak si toto prakticky představujete?
- Čím byl motivován výběr zařízení k analýze nabídky aktivit? Srovnávala jste písemně zpracované nabídky nebo jste se programů osobně zúčastnila? Můžete-li porovnat, která z prezentovaných nabídek byla nejzajímavější a proč?
- Některé z Vámi nabízených aktivit, které navrhuje pro zlepšení motivace seniorů, jsou poněkud netradiční. Můžete mi, prosím, přiblížit Burzu seniorů a databázi seniorů?

V Praze dne 6.8. 2007

Zpracovala PaedDr. Marie Mandíková, CSc.

